

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“ – СКОПЈЕ
ул. „Григор Прличев“ бр. 5, 1000 Скопје, РС Македонија
Телефон: +389 2 3114 733
Веб-страница: www.imj.ukim.edu.mk

Х меѓународна научна конференција
Македонскиот јазик – извор на научни истражувања
(Скопје, 12 – 13 ноември 2025 г.)

1. Централна тема

Јубилеите обврзуваат и поврзуваат

2. Датум на одржување

12 и 13 ноември 2025 г.

3. Место на одржување

Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје; ул. „Григор Прличев“ бр. 5, 1000 Скопје, РС Македонија

4. Цел

Во рамките на централната тема, годинава, чествуваме повеќе значајни јубилеи.

Врз основа на одлуката на Првото заседание на АСНОМ, на 2 август 1944 г., за прогласување на македонскиот јазик како официјален јазик во Македонија, во 1945 г. е подготвена македонската азбука, официјално усвоена на 5 мај 1945 г., и е подготвен македонскиот правопис, официјално усвоен на 7 јуни 1945 г. Годинава одбележуваме 80 години од овие исклучително важни настани за македонскиот јазик.

19 век сведочи за повеќе обиди за стандардизирање на македонскиот јазик. Како прилог на тоа се и делата на Ѓорѓија Пулевски. Одбележуваме 150 години од објавувањето на неговиот „Тријазичник“ (1875 г.) и 145 години од „Слогница речовска“, како обид за изработка на македонска граматика, објавена во 1880 г. На овие обиди, нешто подоцна, се надоврзува стремежот за учење на македонскиот јазик во Егејска Македонија, со објавувањето на „Абецедарот“, во 1925 г., кој е првиот буквар за македонскиот јазик, напишан со латинична азбука и кој, за жал, никогаш не заживеал. Одбележуваме 100 години од неговото издавање.

Чествуваме и јубилеи на наши претходници и истражувачи од Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, чишто дела неминливо се вградени во македонистиката. Одбележуваме: 105 години од раѓањето на Божидар Видоески, 100

години од раѓањето на Трајко Стаматовски, 80 години од раѓањето на Зденка Рибарова и 60 години од раѓањето на Убавка Гајдова.

Се надеваме дека поттик за избор на темата на Вашиот реферат, покрај наведените јубилеи од централната тема, можат да бидат и други контрастивни и компаративни проучувања поврзани со традиционалните поттеми на Конференцијата:

- **Словенско ракописно наследство**
- **Дијалектолошки истражувања**
- **Граматички истражувања**
- **Лексиколошки истражувања**
- **Стилистички истражувања**
- **Социолингвистички истражувања**
- **Вештачката интелигенција и јазикот.**

Со организирањето на оваа Конференција реализираме едно од основните начела на Институтот, а тоа е афирмација на македонскиот јазик како дел од светското јазично семејство.

5. Важни датуми

Краен рок за доставување на пријавите:	15.X 2025 г.
Известување за прифаќање на рефератот:	5.XI 2025 г.
Одржување на Конференцијата:	12. – 13.XI 2025 г.

6. Пријавување за Конференцијата

Пријавувањето се врши со пополнување и испраќање на Пријавата за учество (што Ви ја доставуваме во прилог) на следната електронска адреса: misirkov@imj.ukim.edu.mk

(Ве молиме да го именувате документот со Вашето презиме и име, како на пример: `Prezime_Ime.rtf`).

7. Работни јазици:

- македонски јазик
- сите словенски јазици
- англиски јазик.

8. Излагања на рефератите

- 10 минути
- (Дискусиите се предвидени на крајот од сесиите.)

9. Реферати

Рефератите од Конференцијата (до 10 страници) ќе бидат **рецензирани и објавени** во посебен зборник. (Упатството за техничко уредување на текстот е на крајот од документот.) Ги охрабруваме учесниците да ги подготват и да ги испратат рефератите за објавување уште пред одржувањето на Конференцијата или веднаш по нејзиното затворање.

Еден учесник на Конференцијата може да учествува со најмногу два реферати (самостојно или во коавторство).

10. Котизација и трошоци за сместување и за пат

Предвидена е котизација за учество (од 1500 денари/25 евра), која ќе се плаќа при регистрација на учесниците. Трошоците за превоз и за сместување се на товар на учесниците на Конференцијата.

д-р Елена Јованова-Грујовска, н. сов./ред. проф. (директорка на Институтот)

д-р Лидија Тантуровска, н. сов./ред. проф. (претседателка на Одборот)

д-р Борче Арсов, н. сов./ред. проф. (секретар)

д-р Веселинка Лаброска, н.сов./ред. проф., дописен член на МАНУ

д-р Катица Трајкова, н. сов./ред. проф.

д-р Весна Костовска, н.сов./ред. проф.

д-р Снежана Петрова-Џамбазова, н. сов./ред. проф.

м-р Андријана Павлова, ас. истражувач

акад. Јан Соколовски (Вроцлав)

акад. Виктор Фридман (Чикаго)

д-р Вера Смоле (Љубљана)

д-р Емине Инанир (Истанбул)

д-р Макеј Кавка (Краков)

д-р Ален Калајџија (Сараево)

д-р Жарко Бошњаковиќ (Нови Сад)

д-р Наталија Бороникова (Перм)

д-р Бранко Тошовиќ (Грац)

д-р Станислав Станковиќ (Косовска Митровица)

д-р Борјана Прошев-Оливер (Загреб)

д-р Јуси Нуорлуото (Упсала)

Почесни членови на Меѓународниот организациски одбор

д-р Мито Аргировски, н. сов.

д-р Љубица Станковска, н. сов.

д-р Марија Коробар-Белчева, н. сов.

д-р Димка Митева, н. сов.

д-р Васил Дрвошанов, н. сов.

д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов.

УПАТСТВО ЗА ТЕХНИЧКО УРЕДУВАЊЕ НА ТЕКСТОТ

Обем и форма на трудот

Трудовите се ограничени на 10 страници, напишани со фонтот Times New Roman со соодветна поддршка, односно со фонтот Times New Roman t (за текстови пишувани на македонски јазик со кирилско писмо), во стандарден формат A4 со големина на буквите 12 и со проред 1 (single). Трудовите треба да бидат сочувани и испратени во форматот: .rtf (*Reach Text Format*)¹.

Прва страница

Во горниот лев агол треба да стои: име и презиме на авторот, назив на институцијата и град, на пример:

Темјана Јовановска

Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје
Скопје

Насловот треба да биде во централна позиција со големи задебелени букви, а под насловот треба да стојат апстрактот и клучните зборови со големина на знаците 10. Апстрактот и клучните зборови треба да бидат напишани на јазикот на кој е пишуван трудот.

НАСЛОВ

Апстракт: Во оваа статија е направена анализа на особеностите на глаголите од семантичкото поле за визуелна перцепција во македонскиот јазик. Посебен акцент е ставен на синтаксичката шема на секој од овие глаголи со осврт на нијансите на значења што секој одделен глагол ги носи. Притоа се анализирани и одделните парови во однос на категоријата аспект во македонскиот јазик со поткрепа на нивната употреба во контексти собрани од електронски списанија.

Клучни зборови: македонистика, синтакса, валенција на глаголот.

Начин на цитирање

Кога се цитира, се парафразира или се упатува на некој автор/текст, изворот треба да се наведе во текстот, а не да се пишува во белешка под него. Ако се цитира трудот во целост, се наведува презимето на авторот и годината на објавувањето, на пример, (Конески 1999). Ако се цитира една страница од трудот, по годината се наведуваат две точки и страницата на којашто е посочено местото (Конески 1999: 33).

Список на користена литература и извори

На крајот од трудот треба да се наведе список на **Користена литература** со целосни податоци за сите трудови (на кои се упатува, кои се парафразирани, цитирани итн.). Најпрво се наведуваат трудовите на кирилица, а потоа на латиница по азбучен/абecedен ред (презимето на авторот) и по хронолошки ред (ако има повеќе трудови од еден автор). Библиографските единици не се нумерираат. Еден автор ако има и самостојни и соавторски трудови, прво се наведуваат самостојните, а потоа соавторските.

Секоја библиографска единица треба да ги содржи следниве елементи: презиме и име на автор (авторите), година на објавување на трудот, наслов на трудот. За трудовите

---

¹ При зачувување на документот, изберете „Зачувај како“ (*Save as*) и од паѓачкото мени под полето со името на документот изберете *Reach Text Format (*.rtf)*.

објавени во списанија задолжително да се наведе името на списанието, годиштето и бројот и бројот на страниците. За сите посочени трудови, било да се работи за монографија, списание или за зборник на трудови од научна конференција, треба да се наведе издавачот и местото на издавање. Насловите на книгите и списанијата треба да бидат напишани со курзив, а насловите на трудовите објавени во списанија или во зборници треба да бидат ставени со наводници. Речници или друг вид книги што се дело на повеќе автори се даваат само со насловот и со бројот на томовите што се користени.

Пример за наведување книги, статии и зборници:

Користена литература

Книга на кирилица

Бицевска, Кита. 2001. *Правовисни и фонетски особености во правописите од Северна Македонија од XIII и XIV век*. Скопје: Менора.

Книга на латиница

Radojčić, Svetozar. 1950. *Stare srpske minijature*. Beograd: Naučna knjiga.

Статија во списание или во зборник

Пјанка, Влоѓимјеж. 2006. „Потеклото и развојот на граматичката категорија лице во словенските јазици“. *Македонски јазик LVII*, Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 25–44.

Hoffmanová, Jana. 2016. „Internetová čeština: ekonomie a redukce vyjadřování, explicitnost a implicitnost“. *Interaction von Internet und Stilistik, Internet und Stil*, Graz: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz. Kommission für Stilistik beim Internationalen Slawistenkomitee, 55–63.

Речници

Толковен речник на македонскиот јазик. Ред. Кирил Конески, I–VI. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2003–2014.

Пеев, Коста. *Речник на македонскиот јазик во јужноисточниот егејски дел*, т. 1. Скопје: НИП „Студенски збор“, 1999.

Ексерпираната литература (изворите) треба да биде наведена одделно, на ист начин како користената литература.

По делот со користената литература и со изворите, да се приложи резиме (до 250 зборови) на некој од светските јазици за трудовите напишани на македонски јазик или на македонски јазик – за трудовите напишани на јазик различен од македонскиот. Резимето да го содржи и преведениот наслов (пред него) и преведените клучни зборови (по него) на истиот јазик на кој е резимето. (Текстот на резимето, преводот на насловот и на клучните зборови да бидат проверени од соодветно стручно лице.)

Пример за формата на резимето:

TITLE

Summary: The subject of this paper is ... The analysis shows that ... The result of the analysis is ... The conclusions in the paper show ...

Key words: word, word, word, ...